

ЖЕЛЯЗНАТА АРМИЯ НА СРЕДНОВЕКОВИЕТО	6
Зараждането на рицарството	8
Обучението на рицарите	10
Оръжия за близък бой	12
Оръжия с далечен обхват	14
Шлемове и щитове	16
Рицарските доспехи	18
Коне и конски доспехи	20
ПОД ЗАЩИТАТА НА КАМЕННИТЕ СЕНИ	22
Замъците през вековете	24
Поглед вътре в замъка	26
Строителство на замъци	28
Хората в замъка	30
Животът на селяните	32
Средновековният град	34

ВОЙНИТЕ НА РИЦАРИТЕ	36
Средновековните армии	38
Средновековната война	40
Обсадните войни	42
Рицарите в битка	44
Кръстоносните походи	46
ЖИВОТ И ЕЖЕДНЕВЕН БИТ	48
Лов и дресировка на соколи	50
Свободно време и развлечения	52
Рицарски турнири	54
Хералдика и рицарски ордени	56
Легендарни рицари	58
Уникалност и сходства	60
Залезът на рицарите	62

Желязната армия на Средновековието

Зараждането на рицарството

Преди повече от едно хилядолетие в Западна Европа се появили страховити, добре обучени воители, за които воденето на война станало професия. Векове наред тежковъоръжените рицари били основната сила на средновековните войски. Воювали за своя крал или за своя сенйор, водели ожесточени битки за замъци и крепости, сражавали се далеч от родината си за християнството, понякога просто защитавали своите идеали.

ЖЕЛЕЗНИТЕ ВОИНИ НА СРЕДНОВЕКОВИЕТО

Представата за рицарите винаги се свързва с бронирани в желязо конници, покрити с доспехи от глава до пети, недосегаеми и непобедими. Доспехите на рицарите наистина били по-здравни от доспехите на воините от по-ранните епохи и им осигурявали добра защита, но били много по-тежки. Все пак, благодарение на забележителното майсторство на оръжейниците, тежестта на кованата броня се разпределяла равномерно върху тялото и рицарите били сравнително подвижни, като се има предвид огромната тежест, която трябвало да носят. Рицарите воювали на кон, но когато се налагало, се били и пешком. Въоръжението им включвало копие, меч, кинжал, разнообразни бойни брадви и боззугани. Сражавали се почти изправени на стремената на коня. В предната и задната част на седлото имало високи прегради (т.нар. лъкове), които осигурявали стабилност и давали възможност на рицаря да използва своето оръжие с цялата си сила.

Рицарското снаряжение било много скъпо. В зависимост от качеството на доспехите то струвало колкото 30-45 глави добитък. Много често с толкова крави и волове не разполагало дори цяло едно село.

ЕПОХАТА НА РИЦАРИТЕ

Средновековието е епохата, през която рицарите били най-страшната сила на бойното поле и едно от основните съсловия в Западна Европа. За начало на тази епоха се приема краят на Западната римска империя през 476 г., а за неин край – XV в., когато в Западна Европа процъфтява Ренесансът. Някои историци приемат за край на Средновековието 1492 г., когато Колумб открил Америка. Златният век на рицарството обхваща около петстотин години – от X до XV век. През този период рицарите били не само най-елитните воители, но и едно от най-значимите съсловия на феодалното общество.

Спартански хоплит

Римски легионер

Викинг

Нормански воин

Участник в римски конни игри

Тежковъоръжен византийски конник

БИТКАТА ПРИ ТУР И ЗАПАДНОТО РИЦАРСТВО

През 732 г. франкската армия нанесла тежко поражение на арабските завоеватели, които напредвали към абатството Сен Мартен де Тур – най-святото място в Западна Европа за времето си. Карл Мартел – владетелят на Франкското кралство, умело подбрал за място на боя гористите склонове край Тур, където тежката арабска конница не можела да е ефективна срещу франкската пехота. В голяма степен Карл спечелил победата заради това. Той спасил Европа и християнството и си взел много важна поука – оценил преимуществата на конницата и създал собствена тежка кавалерия, дала начало на западното рицарство.

Тежкото въоръжение на сарматската конница е очевиден прототип на въоръжението на рицарите.

РЕФОРМИТЕ НА КАРЛ ВЕЛИКИ

През 800 г. Карл Велики – внукът на Карл Мартел, бил коронясан за първи свещен римски император. Той бил забележителен владетел и реформатор. Продължил военните реформи, започнати от дядо му, и създал многобройна и силна конна войска. Освен това създал и развил законодателство, с което във франкското общество настъпили дълбоки социални и икономически промени. Вместо пари, за военната си служба воините получавали поземлено владение за пожизнено ползване. То се давало в замяна на безусловна вяност и военна подкрепа. При смърт земята се връщала, но можела да бъде дадена на наследника, ако той изпълнява същите задължения. Така били положени основите на феодализма и същевременно на епохата на рицарството.

ФРАНКСКИ ВОИНИ

Облеклото и въоръжението на франките в много отношения прилича на въоръжението, използвано по-късно от рицарите.

КОЙ МОЖЕЛ ДА СТАНЕ РИЦАР

Дълго време рицар можел да стане всеки, който бил смел и достатъчно заможен. Владетелите избирали своите рицари сред най-добрите воители, които се отличавали с храброст, непоколебимост, вяност. Тъй като оръжието и конете били много скъпи, рицари можело да станат само онези, които имали земя и достатъчно доходи от нея. Като награда за военната подкрепа и вяност кралят ги удостоявал с благородническо звание. След XII-XIII век рицари можело да станат предимно онези, които имали благороднически произход.

САРМАТСКИТЕ КОННИЦИ

Принципната смяна на начина на водене на война в Европа е свързана с рухването на Римската империя под натиска на варварите, сред които били нахлуващите от изток конни народи. Именно те, и преди всичко сарматите, са първоизточник на разликата в начина, по който се водели сраженията в античността, и начина, по който се сражавали рицарите. Смята се, че първи обзидили коня и го използвали в бой скитите – племена, обитавали степните райони на Евразия. Сарматите били техни съседи. За да воюват успешно със скитите, те усвоили изкуството да се сражават на кон.

